

Někteří obyvatelé Charkova bydlí už téměř měsíc v metru

19.03 2022 16:43, Libor Hinčica, Metro Ostatní

Dne 24. 3. 2022 uplyne již měsíc od ruského útoku na sousední Ukrajinu. Nevyprovokovaná (a oficiálně ani nevyhlášená) válka hned první den zasáhla také druhé největší ukrajinské město Charkov, v němž bylo jako kryt pro obyvatelstvo aktivováno místní metro. To až do odpoledních hodin 24. 2. 2022 jezdilo podle jízdního řádu, teprve po zhoršení situace došlo k odstavení souprav ve stanicích a k jejich adaptaci pro využití civilním obyvatelstvem.

Z Charkova se postupně začalo dařit vypravovat evakuační vlaky směrem na západ země (primárně do Lvova), čehož řada lidí schovávajících se v metru využila. Informace o evakuačních vlacích se však šířily mezi veřejností živelně, takže velké množství lidí pouze opustilo některý z úkrytů, aniž by měli možnost sbalit si své osobní věci, a zamířili rovnou na železniční nádraží v naději, že ukořistí nějaké místo v některém z evakuačních vlaků. Pokusy o přesun ovšem nezřídka narušil zvuk sirén, takže cesty na nádraží bylo nezřídka nutné vykonávat opakovaně. Mnoho lidí ale Charkov opustit nechce, anebo nemůže, například ze zdravotních důvodů. První článek věnující se tématu utrpení lidí v charkovském metru jsme napsali ve spolupráci s manželkou spolupracovníka naší redakce, které se nakonec podařilo do jednoho z vlaků dostat a v současné době je již v bezpečí v České republice. Její sestra a rodiče ovšem ze zdravotních důvodů dlouhou cestu absolvovat nemohli, a tak díky nim můžeme nahlédnout na situaci v metru po téměř měsíci od vypuknutí války.

Stan na nástupišti charkovského metra.

Ačkoli odjezd nemalého množství občanů by teoreticky mělo vést ke snížení počtu lidí ukrývajících se

v charkovském podzemí, zvýšené množství útoků na civilní cíle vedlo u zbylé části obyvatelstva k navýšení strachu, že by mohl být zasažen také jejich dům, a tak se do stanic metra stáhli noví příchozí. Navíc metro slouží i jako útočiště pro ty lidi, jejichž byty již v důsledku bombardování přestaly zcela existovat.

Oproti situaci na samotném počátku války mělo dojít k výraznému zlepšení zásobování, katastrofální jsou ovšem hygienické podmínky. Ve stanicích sice jsou toalety, avšak nebyly zde instalovány sprchy. Není tedy možné se vykoupat. Rodiče, kteří s sebou mají například varné konvice, využívají možnosti umývat své děti alespoň na záchodech. Dospělí se poté zpravidla otírají jen navlhčeným hadrem. Problémem je i absence horké vody. Oficiálně zavedená je, nicméně teče jen výjimečně. V kombinaci s faktem, že v podzemí je prakticky identická teplota jako na povrchu (sobotní venkovní teploty dne 19. 3. 2022 se například pohybují od -10 do 1°C), je pochopitelně pro lidi velmi komplikované udržovat v takových podmínkách běžné hygienické návyky. Maminka již zmiňované manželky spolupracovníka časopisu doslova říká: *„Všichni smrdíme jako bezdomovci“.* Problém se zápachem se pak týká i samotných toalet, jež jsou nadužívané, a nedaří se je i proto udržovat v čistotě.

Pohled na toaletu v krytu.

Na toaletách vládne všudypřítomný zápach a nepořádek.

Jídlo a hygienické potřeby do stanice metra nosí především dobrovolníci, avšak dobrovolný charakter

této činnosti přináší stinnou stránku v minimální organizaci, a z toho vyplývající určité chaotičnosti. Jeden den tak tak potraviny vyjdou na každého, další den je jich nedostatek. Podobná situace panuje i u hygienických potřeb, kdy se nedaří občas zajistit ani odpovídající množství toaletního papíru a na tři dny si mají mnohdy vystačit dva lidé s jednou ruličkou.

Všeobecná podpora se v podzemí věnuje především dětem, u nichž je snaha zajistit jim v rámci možností co nejlepší podmínky. Někteří lidé ukrývající se v metru a bydlící v blízkosti stanic poté stanice příležitostně opouštějí, aby se mohli jíst najíst domů. „Vycházky“ na povrch komplikuje neustále se ozývající střelba a poplachy před nálety, které se ohlašují několikrát denně. Do obchodu je možné chodit pouze za vojenského doprovodu, přičemž ve frontách na potraviny stojí běžně i kolem 200 lidí.

Lidé spí v charkovském metru.

Otřesné podmínky a dlouhý pobyt v podzemí s velkým množstvím cizích lidí si vybírá daň

na výrazném zhoršení mezilidských vztahů. Lidé se vracejí ke své přirozenosti zvířecích pudů a slabší jedinci jsou odstrkováni na okraj. Běžným úkazem má být diskriminace lidí podle pohlaví, zdravotního stavu, věku, ale i národností. Lepší místa pro spaní či pobyt si tak uzurpují ti silnější, empatie z prvních dnů války se u mnohých rozplynula a touha dělit se o kousek chleba či jen horkou vodu u řady lidí zmizela. „Hlídání místa“ ve frontě na jídlo, když si musí například někdo odskočit na toaletu, je také minulostí. Přinesené jídlo je distribuováno vždy nejprve dětem, další pořadí ale neexistuje, a tak si automaticky místa dobydou ti drsnější, kteří si pak mnohdy naberou mnohem více potravin, takže na další se už nedostane.

Zásuvky s elektrickým proudem jsou užívány primárně pro nabíjení mobilních telefonů a například vaření vody v konvici je mnohým zakázáno, avšak třeba případ ze stanice, z níž máme svědectví o současné situaci, ukazuje, že sice někteří lidé si jsou rovni, ale někteří jsou si rovnější. Jakmile si jeden dominantní pán postavil na nástupišti stan a přivedl si do něj jen pro sebe prodlužovačku, nikdo se nezmohl na účinný odpor. Hrubá síla vítězí. A konec je prozatím v nedohlednu…

Url: Někteří obyvatelé Charkova bydlí už téměř měsíc v metru